

Exam. Code : 108004
Subject Code : 2494

B.A. (Hons.) Semester—IV
ECONOMICS
(International Economics)
Paper—IV

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

- Note :—**(1) Question No. I is compulsory comprising 10 short questions.
- (2) Attempt **FOUR** questions **ONE** from each unit. Candidates will answer each question upto 5-7 pages. Each question carries **20** Marks.

- I. Answer each question in upto 5-7 lines or 50-70 words. Each question carries 2 marks.
- Define comparative advantage.
 - Differentiate between static and dynamic gains from trade.
 - Define secular deterioration hypothesis.
 - Define optimum tariff.
 - Differentiate between tied and untied aid.
 - Define flexible exchange rate.
 - Differentiate between current and capital account.

- (viii) Define Euro-dollar market.
- (ix) Define New International Economic order.
- (x) Mention different components of international liquidity. 20

UNIT—I

- II. Explain static gains and their measurements. 20
- III. How comparative advantage theory can be reformulated in terms of opportunity costs ? 20

UNIT-II

- IV. Explain partial effects of tariff. 20
- V. Explain trade creation and trade diversion effects of custom union. 20

UNIT-III

- VI. Discuss various methods to correct deficit in balance of payments. 20
- VII. Explain the meaning and determination of equilibrium exchange rates. 20

UNIT-IV

- VIII. Discuss role of Multinational Corporations in developing countries. 20
- IX. How far SDRs are helpful in solving the problems of international liquidity ? 20

- ਨੋਟ : (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 10 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
 (2) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਕੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
 ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 5-7 ਪੇਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਿਓ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ।
- I. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ 5-7 ਸਤਰਾਂ ਜਾਂ 50-70 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਦਿਓ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ :
- (i) ਡੁਲਨਾਤਮਕ ਫਾਇਦਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (ii) ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ।
 - (iii) ਦੀਰਘਕਾਲਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੀ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (iv) ਇਸ਼ਟਤਮ ਟੈਰਿਡ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (v) ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਬੰਨ੍ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
 - (vi) ਲਚਕਦਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (vii) ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਖਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
 - (viii) ਯੂਰੋ-ਡਾਲਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (ix) ਨਵੀਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 - (x) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਰਲਤਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।
- 20

- II. ਸਥਿਰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 20
- III. ਡੁਲਨਾਤਮਕ ਲਾਭ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਿਆ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
- 20

- IV. ਟੈਰਿਡ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 20
- V. ਕਸਟਮ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਡਾਇਵਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 20

- VI. ਬਕਾਏ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 20
- VII. ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਨਿਮਿਜ ਦਰਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 20

- VIII. ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 20
- IX. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਰਲਤਾ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਐਸ. ਡੀ. ਆਰ. (SDRs) ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਣ ਹਨ ?
- 20

नोट :— (1) प्रश्न संख्या I अनिवार्य है जिसमें 10 लघु प्रश्न शामिल हैं।

(2) प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनकर चार प्रश्न करो। परीक्षार्थी प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 5-7 पृष्ठों में दें। प्रत्येक प्रश्न के 20 अंक हैं।

I. प्रत्येक प्रश्न का उत्तर 5-7 लाइनों या 50-70 शब्दों में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न के 2 अंक हैं।

(i) तुलनात्मक लाभ को परिभाषित करें।

(ii) व्यापार से स्थिर और गतिशील लाभ के बीच अंतर स्पष्ट करें।

(iii) दीर्घकालिक गिरावट परिकल्पना को परिभाषित करें।

(iv) इष्टतम टैरिफ को परिभाषित करें।

(v) बंधी हुई और बिना बंधी हुई सहायता के बीच अंतर स्पष्ट करें।

(vi) लचीली विनिमय दर परिभाषित करें।

(vii) वर्तमान और पूँजी खाते के बीच अंतर स्पष्ट करें।

(viii) यूरो-डॉलर बाजार को परिभाषित करें।

(ix) नई अंतर्राष्ट्रीय आर्थिक व्यवस्था को परिभाषित करें।

(x) अंतर्राष्ट्रीय तरलता के विभिन्न घटकों का उल्लेख करें।

20

II. स्थिर लाभ और उनके माप की व्याख्या करें। 20

III. तुलनात्मक लाभ सिद्धांत को अवसरों के खर्चों के संदर्भ में सुधारा कैसे जा सकता है ? 20

यूनिट-II

IV. टैरिफ के आंशिक प्रभावों की व्याख्या करें। 20

V. कस्टम संघ के व्यापार निर्माण और व्यापार के मोड़ के प्रभाव की व्याख्या कीजिए। 20

यूनिट-III

VI. भुगतान के शेष में धाटे को ठीक करने के लिए विभिन्न तरीकों पर चर्चा करें। 20

VII. संतुलन विनिमय दर के अर्थ और निर्धारण की व्याख्या कीजिए। 20

यूनिट-IV

VIII. विकासशील देशों में बहुराष्ट्रीय निगमों की भूमिका पर चर्चा करें। 20

IX. अंतरराष्ट्रीय तरलता की समस्याओं को सुलझाने में एस.डी.आर. (SDRs) कहाँ तक सहायक होते हैं। 20